

Nr 51.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1921 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för uppförande av en lärlingsbyggnad för lantbruksskolan vid Ultuna, dels ock en i statsverkspropositionen gjord framställning om vissa byggnadsarbeten vid lantbruksinstitutet vid Ultuna.

(1:a avd.)

1:o.

Under punkt 16 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition hade Kungl. Majt föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition angående ytterligare anslag för uppförande av en lärlingsbyggnad för lantbruksskolan vid Ultuna, som Kungl. Maj:t kunde komma att avlåta till riksdagen, för detta ändamål å extra stat för år 1922 beräkna ett anslag av 160,000 kronor.

Härefter har Kungl. Maj:t i den 11 februari 1921 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 73, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att såsom ytterligare anslag för uppförande av en lärlingsbyggnad för lantbruksskolan vid Ultuna å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 140,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till berörda statsrådsprotokoll.

På framställning av Kungl. Maj:t beviljade 1919 års riksdag ett anslag av 200,000 kronor för uppförande av en lärlingsbyggnad för lantbruksskolan vid Ultuna fördelat med 100,000 kronor på vart och ett av åren 1920 och 1921.

Utskottet.

I förevarande proposition upplyses, att entreprenadanbud å ifrågasvarande byggnad på grund av byggnadskonflikten kunnat erhållas först

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 10 saml. 26 häft. (Nr 51—52.)

efter ingången av år 1921. Enligt det anbud, som ligger till grund för propositionen, skulle totalkostnaden uppgå till 340,000 kronor, vadan erfordrades ett ytterligare anslag av 140,000 kronor.

På sätt utskottet vid besök på platsen år 1919 haft tillfälle konstatera torde med uppförande av ifrågavarande byggnad icke längre kunna utan svårare olägenhet anstå. Med avseende emellertid å byggnadskostnaderna har utskottet i vederbörlig ordning från styrelsen för Ultuna lantbruksinstitut införskaffat nytt kostnadsförslag, utvisande att byggnaden kan utföras för i avrundat tal 300,000 kronor. I anledning härav har utskottet ansett sig böra föreslå en nedsättning i det nu begärda ytterligare anslaget med 40,000 kronor eller till 100,000 kronor.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må på det sätt bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning, att riksdagen må såsom ytterligare anslag för uppförande av en lärlingsbyggnad för lantbruksskolan vid Ultuna å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

2:o.

Byggnadsarbeten vid lantbruksinstitutet vid Ultuna.

Under punkt 17 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till ombyggnad av den nuvarande lärlingsbyggnaden vid Ultuna samt ändringar i rektorsbyggnaden därstädes anvisa å extra stat för år 1922 ett reservationsanslag av 136,000 kronor.

(Statsrådsprotokollet sid. 39—41.)

Utskottet.

På sätt under punkt 1 här ovan nämnts beviljade 1919 års riksdag på framställning av Kungl. Maj:t anslag för uppförande vid Ultuna lantbruksinstitut av en ny lärlingsbyggnad.

Förevarande framställning avser nu dels ombyggnad av den gamla lärlingsbyggnaden till lokaler för mathållningen vid institutet dels inredning av den nuvarande suterrängvåningen och mellanvåningen i rektorsbostaden, varest lokaler för mathållningen nu äro inrymda, till lokaler för bibliotek och för ekonomiändamål. Sammanlagda kostnaden härför har av lantbruksstyrelsen beräknats till 130,000 kronor, varav 83,500 kronor för lärlingsbyggnadens ombyggnad och 46,500 kronor för ovannämnda ominredningsarbeten i rektorsbyggnaden. Byggnadsstyrelsen har emellertid i ett i november 1920 avgivet utlåtande ansett totalkostnaden

böra beräknas till det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet eller 136,000 kronor.

Utskottet har funnit ådagalagt, att åtgärder äro erforderliga till förbättrande av de lokala förhållandena med avseende å mathållningen vid institutet ävensom i vad rör bibliotek och ekonomiutrymmen. Samstämmigt har ock i ärendet vitsordats, att de i sådant syfte nu föreslagna anordningarna äro ändamålsenliga och lämpliga. Så synes ock utskottet vara förhållandet icke minst i betraktande av, att den gamla eljest obehövlige lärlingsbyggnaden härigenom kommer att på ett praktiskt sätt utnyttjas. Vad byggnadskostnaderna beträffar har utskottet i betraktande av det starka prisfall, som efter propositionens utlåtande ägt rum och som kan förväntas komma att än ytterligare fortgå, ansett sig böra föreslå en nedsättning i det av lantbruksstyrelsen beräknade beloppet med 20 procent eller med 26,000 kronor till 104,000 kronor, varav 66,800 kronor skulle belöpa å lärlingsbyggnadens ombyggnad och 37,200 på rektorsbostadens ominredning. Detta innebär en nedsättning i det av Kungl. Maj:t äskade anslaget med 32,000 kronor.

Med avseende å byggnadsarbetenas utförande har för utskottet upplysts, att, då ominredningen i rektorsbyggnaden icke oundgängligen behövde igångsättas samtidigt med ombyggnaden av lärlingsbyggnaden utan kunde utan olägenhet anstå i avvaktan på sistnämnda arbetes fullbordande, anslagsbeloppet kunde fördelas på de båda åren 1922 och 1923. I anslutning härtill anser utskottet att av det av utskottet tillstyrkta anslagsbeloppet 104,000 kronor, vilket nu synes böra i sin helhet beviljas, 66,800 kronor böra anvisas för år 1922 och resten komma först på 1923 års riksstat.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning till ombyggnad av den nuvarande lärlingsbyggnaden vid Ultuna samt ändringar i rektorsbyggnaden därstädes bevilja ett anslag av 104,000 kronor samt därav å extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 66,800 kronor.

Stockholm den 3 maj 1921.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Reservation:

av herrar *Träff* och *Berge*,

1:o.

Utskottets i punkt 1:o och 2:o avgivna förslag angående nybyggnad och ändringsarbeten i nuvarande byggnader vid Ultuna lantbruksinstitut stå i det intima samband med varandra, att en principutredning av, huruvida fyllnadsanslagen nu böra beviljas eller med arbetena bör anstå till för statsverket tjänligare tidpunkt, torde böra ske i ett sammanhang.

Vid besök på platsen 1919 har utskottet trott sig finna, att med uppförande av lärlingsbyggnad icke längre utan svårare olägenhet kan anstå. Vid den tid, då meningen om nödvändigheten av nybyggnad hos utskottet stadgade sig, voro förhållandena i synnerligen hög grad annorlunda än i närvarande stund. Kunde det påräknas, att under 1923 näringslivet skulle leva under samma kraftiga blomstring, som då utskottet 1919 stadgade sin uppfattning om att lärlingarna vid Ultuna behöva få det trefligare och angenämare, beredas tillgång till klubblokal m. m., skulle förvisso ingen ha motsatt sig anslaget beviljande, även om tvivel kunnat hysas om nödvändigheten av att det hela gjordes så flott och spatiöst, som nu föreliggande omarbetade och så vitt bedömas kan utvidgade förslag synes innebära. Nu är emellertid tiden en helt annan, alla synas, åtminstone då det gäller allmänna talesätt, vara eniga om att endast anslag till *oundgängliga* behov böra beviljas. Ingen torde våga påstå, att här ett sådant oundgängligt behov föreligger, även om det kan vara högeligen önskvärt, att en förbättring sker. Lika litet har någon sökt eller kunnat visa, att ej lärlingarnas undervisning även under nu rådande förhållanden kan ske på ett fullt tillfredsställande sätt, såsom hittills synes hava varit fallet. Under sådana förhållanden kan icke denna betydande utgift sägas på något sätt i närvarande stund befordra den verkliga och önskvärda produktionen, för vilkens stödjande i möjligaste grad statsverkets tillgångar främst torde böra reserveras. I själva verket gäller det, om utskottets förslag bifalles, en utgift för statsverket under de bägge närmaste åren av *404,000 kronor*, ett ej ringa belopp i dessa tider; ty beviljas ej nu tilläggsbelopp och det i punkten 2 omförmälda beloppet av *104,000 kronor*, kommer tillsvidare ej heller det 1919 beviljade beloppet av *200,000 kronor* att

tagas i anspråk, för så vitt ej sådana anordningar vidtagas, att byggnaden kan utföras för anvisade beloppet, något som under dessa tider med fallande priser kanske ej är omöjligt, om förenklingar och sparsamhet iakttages.

Redan det motstånd, som inom utskottet gjort sig gällande, att utan vidare godtaga det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, har medfört en besparing i beräkningarna, som synes ha skett lätt nog och som medfört en sänkning av det beräknade beloppet för lärlingsbyggnaden av 40,000 kronor och för övriga arbeten med 32,000 eller i allt 72,000 kronor. Att så på några få veckor kunnat ske, ger vid handen att, om denna fråga får vila ännu något år, stor utsikt finnes för att man skall i hög grad närma sig eller sannolikt till och med komma ned till det belopp, som 1919 beräknades i en tid då, låtom oss ej glömma det, byggnadsprisen redan vore högt uppdrivna. Även den prutning av 32,000 kronor, som utskottet till synes på förhand gjort i det under punkt 2 äskade beloppet, talar för att ett uppskov med ombyggnadsarbetet i nuvarande lärlingsbostad och i rektorsbostaden kan och bör anstå något år.

Då ett avslag på här ifrågavarande äskanden ej skulle innebära annat än att lärlingar och eventuellt vissa övriga elever vid Ultuna lantbruksinstitut finge för en tid nöja sig med mindre storslagna undervisningslokaler och liksom hundratusentals andra svenska medborgare något dämpa sina fordringar på livet, medan å andra sidan en lättnad i budgetbekymren på 404,000 kronor inträdde, få vi hemställa,

att riksdagen må avslå Kungl. Maj:ts och utskottets framställning om ytterligare anslag till uppförande av en lärlingsbyggnad för lantbruksskolan vid Ultuna.

2:o.

I anslutning till under punkt 1 angivna skäl få vi hemställa,

att riksdagen må avslå Kungl. Maj:ts och utskottets framställning om anvisande av medel till ombyggnad av den nuvarande lärlingsbyggnaden m. m. vid Ultuna lantbruksinstitut.